

Ontmoeting in pastoraat: Barnabas

Deze Bijbelstudie sluit aan bij de preek van 16 januari 2022, Rehobothkerk, Woerden

Achtergrond Barnabas

- De oorspronkelijk naam van Barnabas was Josef. Een Leviet uit Cyprus, die van de apostelen de bijnaam Barnabas had gekregen, wat in onze taal 'zoon van de vertroosting' betekent (Hand 4:36).
- Barnabas betekent vanuit het Hebreeuws letterlijk 'zoon van profetie', zoon van het profetische woord, d.w.z. iemand die in dienst staat van dat profetische woord (Hand 13:1). Eén van de kenmerken van profetie is ook wel vermaning, bemoediging, vertroosting (1Kor.14:3). De weergave van de naam 'Barnabas' met 'zoon van de vertroosting/bemoediging' is dus een indirecte vertaling, al geeft die uitstekend het karakter van de persoon Barnabas weer. Hij kon als geen ander treurende troosten. Hij was iemand die het voor anderen opnam. Barnabas was pastoraal bewogen met mensen.
- Hoewel geboren op het eiland Cyprus, was hij een Leviet (uit de stam Levi) en had dus aanspraak kunnen maken op een functie in de tempel met de daarbij behorende inkomsten. Blijkbaar heeft hij dit niet gedaan.
- Wel was hij een man met enig vermogen, want hij "bezat een stuk land"; vermoedelijk geen boer, maar hij zal het verpacht hebben. Toen hij tot geloof kwam verkocht hij zijn land en gaf het geld aan de apostelen (Hand 4:32-37).
- Hij was een neef van Johannes Markus (Kol.4:10). In het huis van Markus' moeder Maria kwam de gemeente van Jeruzalem regelmatig bijeen om te bidden (Hand.12:12). Zelf was Barnabas een belangrijk lid van de gemeente in Jeruzalem. Hij introduceerde Paulus bij de apostelen, daar deze aanvankelijk bang voor Paulus waren (ivm zijn eerdere christen vervolging).
- Barnabas was vol van de heilige Geest en evangeliseerde in Antiochië onder de heidenen. *"Hij was een voortreffelijk en diepgelovig man, die vervuld was van de heilige Geest. Een groot aantal mensen werd voor de Heer gewonnen"* (Hand 11:24). Na verloop van tijd betrok hij Paulus bij zijn werk. De leerlingen in Antiochië werden voor het eerst christenen genoemd.
- Vanuit Antiochië werden Barnabas en Paulus geroepen door de heilige Geest (Hand 13:2) voor hun eerste zendingsreis die in Cyprus (Barnabas geboorteplaats) begon. Na Pamfilië en Galatië keerden ze weer terug in Antiochië.
- Als gevolg van een meningsverschil tussen hem en Paulus over Markus, de neef van Barnabas, gingen zij uiteen, waarbij Paulus naar Azië ging en Barnabas naar Cyprus (Handelingen 15:36-41). Het meningsverschil is voornamelijk een botsing geweest van verschillende karakters: de rechtlijnige Paulus tegenover de milde Barnabas. Beiden zetten echter hun werk voort, waardoor het zendingswerk verdubbelt wordt: Barnabas op Cyprus en Paulus in Klein-Azië.
- Los van een korte geschiedenis over schijnheiligheid waar ook Barnabas deel aan had (Gal 2:13), is er van zijn verdere geschiedenis niets bekend.

Achtergrond Antiochië

Antiochië ligt enkele honderden kilometers ten noorden van Israël, niet ver van de kust van de Middellandse Zee. Antiochië was de residentiestad van de proconsul van het Midden-Oosten. Naast Rome en Alexandrië de derde stad in het grote Romeinse rijk. Maar Antiochië was luxer en rijker. Ze

werd de *koningin van het Oosten* genoemd. Ondermeer vanwege een overvloed aan water, haar wereldberoemde straatverlichting en waarschijnlijk het grootste vermaakcentrum van de wereld.

Een stad met een half miljoen inwoners die grotendeels de afgoden van het heidendom dienden en die zich naar hartelust overgaven aan seksuele losbandigheden in tempels met zogenaamde gewijde prostitutie.

In Antiochië liepen er ook Joden rond. Naar men heeft uitgerekend, woonden er zelfs 45.000 Joden die de God van Israël dienden in hun synagogen. Onder die Joden bevonden er zich ook velen die tot geloof waren gekomen in Jezus als hun Messias en dat door middel van de prediking van de volgelingen van Jezus die uit Jeruzalem en Judea verdreven waren.

Ook een grote menigte van heidenen (Grieken) was gaan geloven in diezelfde Messias. En dat door activiteiten van zendingen van buiten. En zo zaten dan Joden en heidenen door elkaar heen onder het Woord en aan één Avondmaalstafel. Een 'gemengde' gemeente.

Intussen zullen er best de nodige pastorale problemen zijn geweest onder die Antiocheense christenen. Problemen door 'gemengde huwelijken', problemen binnen de samenkomsten van de gemeente, waar besnedenen die 'kosjer' eten en onbesnedenen die dat niet doen, aan één tafel komen te zitten?! (Gal 2:11 ev).

Wat houdt pastoraat in?

Het woord pastor betekent herder. Pastoraat of pastoraal werk is dus letterlijk herderlijke zorg, in dienst van de grote Herder. De pastor staat onder Zijn toezicht en hoede, om zelf toezicht en hoede te oefenen.

De pastor wil het schaap bij de Herder en bij de kudde brengen en houden.

Het schaap kan zowel een gemeentelid zijn als iemand die geestelijke hup en begeleiding nodig heeft in zijn/haar zoeken en vragen naar God.

Pastorale zorg richt zich daarmee op:

- Relatie tot de Herder (de drie-enige God) in geloof, hoop en liefde
- Van daaruit de relatie tot het leven in de gemeente en in de wereld

Lezen

Handelingen 11: 19-30 en Handelingen 15: 36-39

Gespreksvragen

Geloofsverdieping

- Van Paulus weten we dat hij een zeer heftige roeping/bekering heeft ervaren. Van Barnabas lezen we hier niets over. Blijkbaar niet noemenswaardig. God gaat met ieder een andere weg. Wat zegt dit over God?
- Antiochië was een zeer heidense stad, waar de gelovigen veruit in de minderheid waren. Herkenbaar? Mede om die reden had Barnabas een dringende oproep voor hen. Welke? Hoe ga jij daar mee om?
- *Barnabas was een voortreffelijk en diepgelovig man, die vervuld was van de heilige Geest. Een groot aantal mensen werd voor de Heer gewonnen.* De relatie met God staat hier vóór het resultaat. Wat zegt dit over het werk in de kerk? Hoe is dat bij jou? Hoe kun je vervuld raken met de heilige Geest?

Geloofsverbinding

- Paulus zal veruit het bekendst voor je zijn. Van Barnabas horen we niet zo heel veel. Toch was hij het die Paulus moest introduceren bij de apostelen en ook Barnabas ging door met zendingswerk, al lezen we daar inhoudelijk niets meer over. Wat zegt dit over de verhoudingen in de kerk?
- In Handelingen 15: 36-39 botsen Barnabas en Paulus met elkaar. Pastoraal ingestelde broeders als Barnabas lopen het gevaar te ver door te schieten in hun bewogenheid. Als het om leerstellige kwesties gaat, moeten we oppassen om ons niet door onze pastorale gevoelens te laten leiden. Ben je het daar mee eens of oneens? Wat betekent dit voor ons kerk zijn?
- Lees ook Handelingen 4: 34-37. Hoever ben jij bereid te gaan in het delen van je bezit voor andere broeders en zusters in de kerk die het nodig hebben?
- Is pastoraat iets voor een enkele gemeentelid, of heeft iedereen daar een taak in?

Geloofsgetuigen

- Wanneer Barnabas in Antiochië aankomt en ziet dat door Gods genade vele heidenen tot bekering zijn gekomen, verheugt hij zich. Hoewel hij een Leviet was, vinden we bij hem niet de wettische houding die zoveel Joodse gelovigen kenmerkte. Volgens Gal.2:12,13 had Barnabas er geen moeite mee om met deze heidense gelovigen aan één tafel te eten. Hoe ga jij om met ongelovigen/andersgelovigen?
- In Hand 11:20 verkondigt men het evangelie van de Heer Jezus aan de heidenen. Christus wordt niet genoemd. Welke reden zou men daarvoor gehad hebben? Wat kun je daar van leren in de benadering van anderen?

Zing met elkaar:

*De kerk van alle tijden
kent slechts één vaste grond:
't is Christus, die door lijden
zijn volk aan zich verbond.
Om haar als bruid te werven,
kwam hij ten hemel af.
't Was Hij die door zijn sterven
aan haar het leven gaf.*

*Uit ieder volk verkoren,
toch in haar Heiland één,
is zij door Hem herboren,
blijft dit haar kracht alleen:
één Geest, één vast vertrouwen,
één doop, één heilige dis,
één Heer op wie te bouwen,
haar troost en rijkdom is.*

Bidt met en voor elkaar.